

A

K

T

U

V

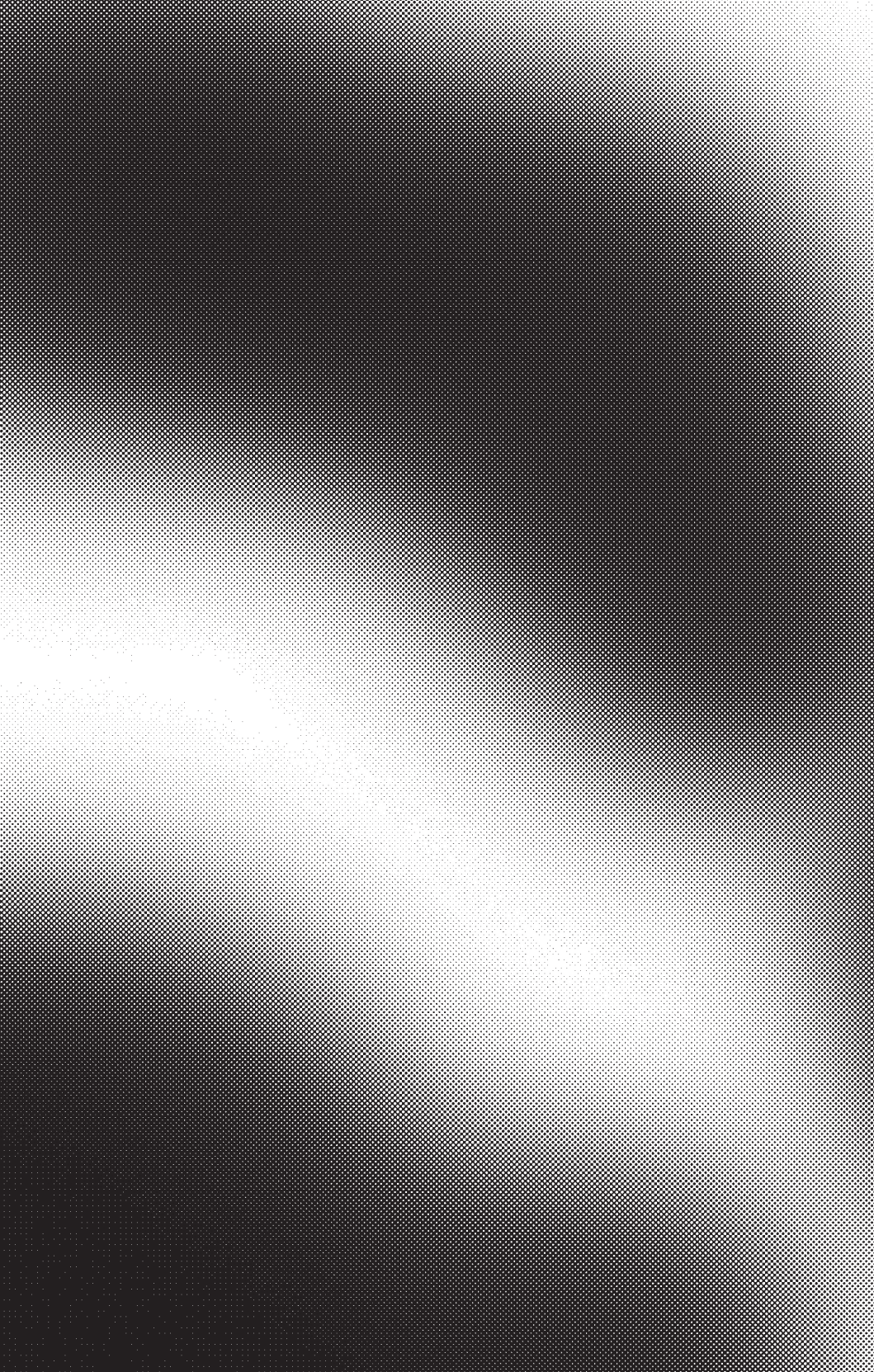
W

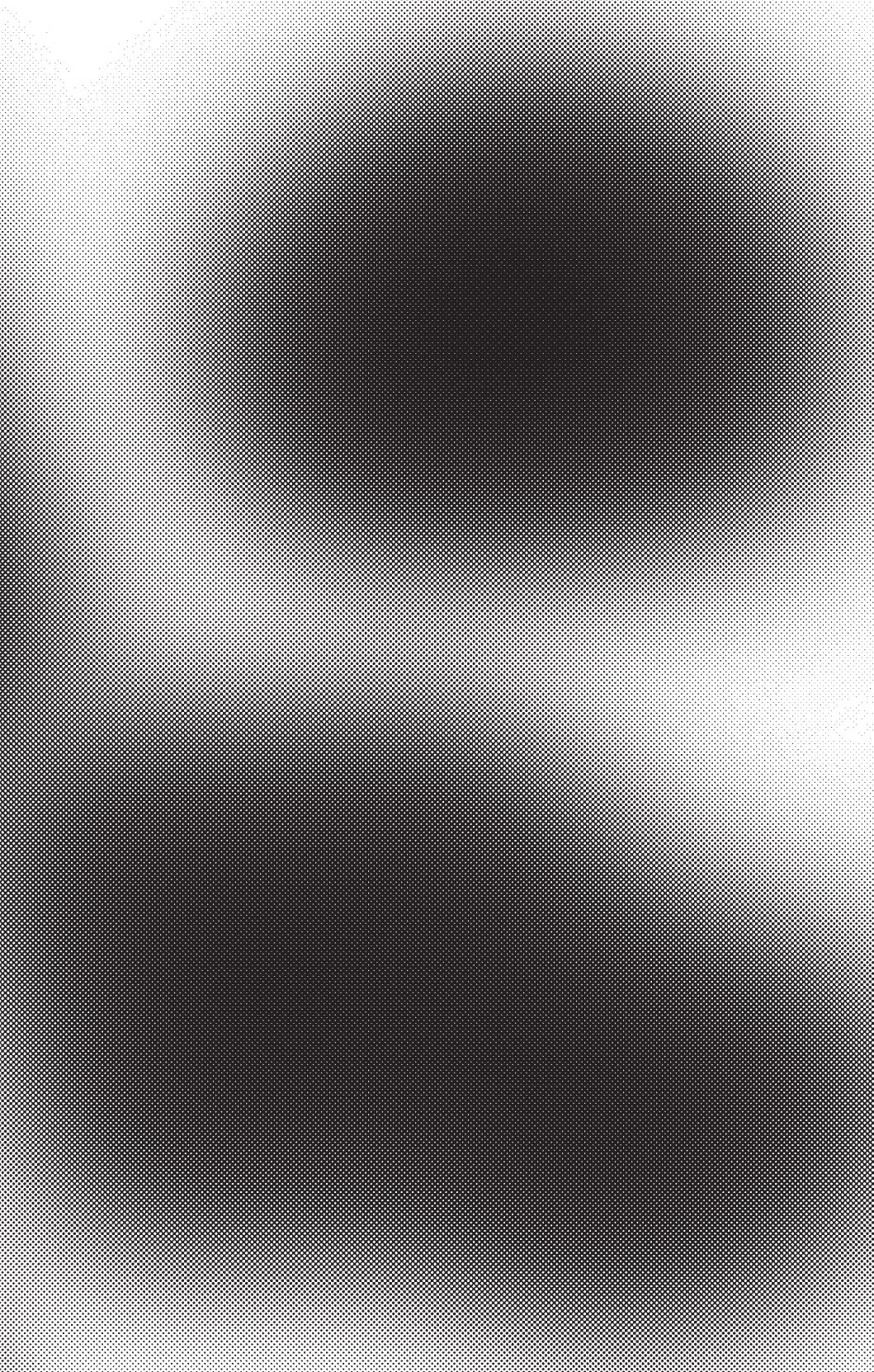
X

Ny nordisk
radiodramatik

2018
2019

AKT1: Ny nordisk radiodramatik, nr. 6

© Forfatterne og AKT1, 2018

Redigeret af Anders Thruue Djurslev og Niels Erling

og udgivet i samarbejde mellem AKT1 og Forlaget Kronstork

Grafisk tilrettelæggelse af Emil Willumsen

Bogen er sat med Lars (Bold Decisions)

Trykt hos Toptryk Grafisk, Gråsten, Danmark

Printed in Denmark 2018

ISBN: 978-87-93206-38-0

EAN: 87-93206-38-0

Værkerne i antologien må kun opføres efter tilladelse
fra AKT1 og forfatterne.

AKT1 består af Niels Erling, Morten Frank Nebelong, Anders Thruue
Djurslev, Nanna Sofie Bjerre Jelsgaard og Clara Lindstrøm Gleerup.

Find alle AKT1s hørespil som podcasts på akt1.dk.

Tak til Statens Kunstfond og Nordisk Kulturfond.

**NORDISK
KULTURFOND**

STATENS KUNSTFOND

AKT1
Ny nordisk radiodramatik

NR. 6

Kronstork

FORORD
- KLAUS ROTHSTEIN

S. 9

VI SOM SAMFUND
- HALLDÓR ARMAND

S. 17

PIÑA COLADA
- CHRISTINA HAGEN

S. 49

IDIOTERNES GLADE DAG

Forord af Klaus Rothstein

Tirsdag den 19. marts 1963 havde Radioteatret premiere på Ernst Bruun Olsens nye radiospil, *Men boghandleren kan ikke sove*. Elith Pio og Clara Pontoppidan spillede hovedrollerne som boghandlerægteparret, der forsøger at holde fanen højt for den litterære og kulturelle dannelse i den lille, navnløse provinsby et sted i Danmark.

Dengang sad lytterne i måske hundredtusindvis foran radioapparaterne og lyttede. Herren i huset bakkede på sin pibe imens, og fruene havde et håndarbejde i skødet. Allerede samme år kunne man læse radiospillet, der udkom i Gyldendals serie af både klassisk og ny teater, herunder radiodramatik. I mit eksemplars kolofon står der "2. oplag, hermed trykt i 3000 eksemplarer"!

Ok, Ernst Bruun Olsen, nok tog du fat i tidens kulturløse dårskab, men du havde et publikum. Et stort et, oven i købet. Åh, de gode gamle monopoldage. Åh, dengang, hvor alle medier var asociale og autoritative, og alle og enhver ikke var selvrapporteurer ned til den mindste kop latte. Men evigt ejes kun det tabte (sagde Ibsen).

Men boghandleren kan ikke sove advarer – som flere andre af Ernst Bruun Olsens systemkritiske stykker – om den tiltagende kulturløshed. Boghandleren er søvnløs af ren og

skær frustration. Tag nu en af de sovetabletter, som du fik, da vi meldte os ind i Atlantpagten, siger hans hustru. Han svarer med sin ungdoms drøm: at skænke den lille by en boghandel, et åndsliv, et kulturliv. Og nu kan han kun sælge et par eksemplarer af tidens største forfatters nye roman. Ingen læser længere lødig litteratur.

H.C. Gregersens *Flygtning i kjoleoghvidt*, der trækker tråde tilbage til besættelsestiden, er en roman, der "skriger af angst for at vort samfund, vor kultur skal rådne op mellem hænderne på os." Og nu opstår så den idé at invitere den store forfatter til at holde foredrag i byen. Her er man ikke forvænt med kulturarrangementer, men i fjor havde man dog et med fodboldspilleren Mogens, der både har indsunget et par plader og skrevet en bog om sine eventyr på banen (en parodi på Harald Nielsen, Guld-Harald, vel en af Danmarks tidligste medialiserede populærkulturelle ikoner). Borgerforeningen bliver mobiliseret, og både DSU og Venstres Ungdom bliver inviteret. Men så går der politik i den, for den ene vil ikke være i stue med den anden, og helt galt bliver det, da det viser sig, at foredraget falder nøjagtig den dag, hvor fjernsynet transmitterer en landskamp. Kan kulturen stå distancen over for *showet*? Har fornuften en chance over for følelserne? Fortæl mig, siger boghandleren, hvilken dag, der ikke er idioternes glade dag.

Paradokset er til at få øje på. Ernst Bruun Olsen kølhalede sin samtids kulturløshed uden at vide, *hvor* fragmenteret offentligheden ville

blive, *hvor* ufokuseret opmærksomheden ville blive, *hvor* splittet fællesskabet ville blive. Og *hvor moderne* kultur ville blive. Som sagt: Han havde publikum i sin hule hånd. Men i dag ville han kunne have sagt: “Hvad sagde jeg? Hvad advarede jeg jer ikke imod?” Han har måske nået at tænke netop sådan inden sin død som 87-årig i 2011.

Her i 2018 har resterne af statsradiofonien ikke længere et Radioteater (eller Radiodrama, som det hed de senere år). Som konsekvens af den markante politiske nedprioritering af DR, skal produktionen af radiodramatikken lægges om. Der skal stadig produceres fiktion, men på andre vilkår, og ikke mindst til andre distributionskanaler. Gad vide hvornår man sidst kunne høre et egentlig radiospil i radioen? Også her har tidsforskudt lytning erstattet transmission.

Det er ikke et vilkår som radiodramatikken er ene om, det gælder stort set alt, der ses og lyttes. Den eneste undtagelse er vel – og også her var Ernst Bruun Olsen visionær – fodboldkampe, som nødvendigvis skal ses live, hvis den rette effekt skal opnås. Det litterære foredrag må vente, hvis Liverpool spiller mod Real Madrid. Eller Horsens mod Sønderjyske. Jeg skriver dette en tilfældig efterårssøndag. Alene i dag er der 34 fodboldkampe i mit fjernsyn. Jeg får lyst til at citere, hvordan det lyder, når boghandlerens familie følger med i landskampen: “Sejr. Sejr. Sejr. Sejr. Sejr. Sieg. Sieg Heil!” Boghandleren hvisker et forsigtigt, forskrækket “*Nein.*”

Da Ernst Bruun Olsen skrev *Men boghandleren kan ikke sove*, var besættelsen og efterkrigstiden stadig et kulturtema. Krigen kaster slagskygger ind over radiospillet, der emmer af politisk kulturkritik mod samfundsfordømmelsen og kommercialiseringen. For denne dramatiker var kulturen, dannelsen, debatten og teateret selv emner for adskillige (meta)værker. Poppen kommer og kvæler os, om så den har skikkelse af ungdommens døgnflueidoler eller modne menneskers forlystelsessyge.

Men der er altid små palmeøer, som de skibbrudne kan kravle op på. Mens vi synger vores klagesang over tidens dårskab, skal vi huske, at krisen kun kradser hos dem, der søger mainstream og profit. Dem, der arbejder i de mærkelige nicher, vil altid – hvis de er dygtige nok og kunstnerisk interessante – finde deres sære kreds. Det gælder bogforlag og boghandlere, det gælder aviser og smalle læse- og lyttestationer. Spørgsmålet er bare, hvordan de skal leve i de sårbare biotoper, hvis ikke der engang imellem kommer en venlig dame med en papkasse med lidt håndører. Kulturpolitik handler jo om – *burde* handle om – at kompensere for markedskræfterne, så der også er plads til det, der ikke kan betale sig ud fra en kapitalistisk logik, men som alligevel har betydelige, anerkendelsesværdige formål til gavn for kunst og kultur. Hvis ikke der skabes ny kunst i dag, opstår der ingen nye klassikere i morgen. Og som Churchill sagde, da han nægtede at skære ned på kunst og kultur under 2. Verdenskrig: Hvad er det ellers vi slås for?

AKT1 har i fem år produceret over 85 stykker ny radiodramatik, skrevet af samtidens forfattere (alle debutanter i denne genre), spillet og instrueret af både nye talenter og erfarne teaterfolk, lyddesignet af audiokunstnere. Alt sammen foran et live publikum. Ernst Bruun Olsens boghandler ville knibe en tåre. Her ville han se alt det, han troede så inderligt på, udfoldet i levende live: Litteratur, kunst, kritik, og – det som boghandlerens forfatter selv havde i så misundelsesværdig en grad – et *publikum*. AKT1's produktioner finder ikke sted i et studie, men foran levende mennesker, der er samlet et særligt stemningsfuldt sted i byen. Det er elitært, ja ja. Men det er også det, som man i en segmentanalyse ville kalde 'fællesskabsorienteret'. Denne form for litterær audiokunst foran en fælleslyttende menneskeforsamling har noget at sige sin samtid. Alligevel har AKT1 – mystisk nok – fået afslag på støtte fra Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst. Det betyder at kilden tørrer ud.

Danmarks to eneste professionelle producenter af radiodramatik er altså i krise. I en tid, hvor flere og flere lytter mere og mere, er det dybt paradoksalt. True crime og anden fortællende non fiction buldrer frem. Folk møder op til lyttebiografer. Podcast er jo *the shit*, både at lytte til og have som karriere. Læg dertil, at snart sagt alle politikere betoner det *danske* (det nationale) som deres kulturpolitiske ideal. Bør udklækningsstederne for radiodramatikken, som har så stolte danske traditioner, så ikke støttes og beskyttes?

Spørgsmålet er vel, om toneangivende politikere synes at radiodramatikken fortjener at blive støttet. For nylig kom det nye forlig om dansk films fremtid, hvor det er klart stipuleret, at Det Danske Filminstitut skal skabe flere publikumsvenlige produktioner. Jo jo, der må da gerne eksperimenteres lidt henne i et hjørne, men der skal – som den altid bundærlige Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti sagde – skabes filmfortællinger, som folk rent faktisk gider at se. Sådan en kultupolitisk logik bringer nemt det smalle, snævre, mærkelige og eksperimenterende i forlegenhed. Hvordan skal kunsten opnå de bevilgende myndigheders gunst, når politikerne så tydeligt markerer, at de vil behage markedet i stedet for at udfordre det?

I efterskriften til en antologi med Ernst Bruun Olsens radiodramatik skrev Jørgen Claudi, programchef i DR's litterære afdeling dengang i 60'erne, at Radioteatret i stadig stigende grad har dyrket opgaven som fødselshjælper for ny, dansk dramatik: "Det er en stor opgave i et lille land som vort," skrev han. "Og det er økonomisk, for radiodramatik er den billigste dramatikerskole."

Hvor må vi da være et rigt kulturland, siden vi har råd til at spare den slags væk.

VI SOM

SAMFUND

HALLDÓR

ARMAND

(ISLAND)

Instruktør: Nicolei Faber

Lydscenograf: Lasse Thorning Jæger

Oversættelse: Kim Lembek

Medvirkende: Peter Plaugborg
Amanda Collin
Karin Bang Heinemeier

*Indspillet live på H15 i Kødbyen i København
i december 2018.*

KARAKTERER:

RADIOVÆRT:

Interviewer KARL i starten.

KARL STEINARSSON:

En dramatiker, som er faldet i unåde efter nogle krænkende udtalelser om det økonomiske kollaps i Island.

ANNA:

Sommervikar på den statslige radio.

REBEKKA:

Annas kollega.

NYHEDSREDAKTØR:

På den statslige radio.

SCENE 1

RADIOVÆRT:

Karl, dit nye skuespil, *Vi som samfund*, bygger, som vi tidligere talte om, i en eller forstand på fortællingen i *Snorres Edda* om opførelsen af asernes mur omkring Asgård, hvor aserne ansætter en jætte til at opføre en mur på en vinter. Nu hvor vi for nogle uger siden var vidne til, hvordan det økonomiske system brød sammen i Island, bliver jeg jo nødt til at spørge dig, om du ser en eller anden parallel der? Kan man sige, at vi nu betaler prisen for at ville opføre en mur på en vinter? Hvordan ser bankkrakkene ud i din optik som dramatiker?

Et øjeblik stilhed.

KARL:

At holde det samme cirkus kørende år efter år, selv om det bliver mere og mere risikabelt. At lægge tyve tusinde hjem i ruiner, at lægge en hel nation i gældslænker og isolere en hel stat fra den internationale scene og skabe revolutionære tilstande. Som teatermand er det noget, jeg ikke engang turde drømme om. Bankkrakkene er den mest fantastiske teaterforestilling i Islands historie. Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner og skabe en ny virkelighed.

SCENE 2

Den statslige radio.

Der bliver skrevet på et tastatur.

Vi hører brudstykket igen, som om det er en radiooptagelse, der afspilles:

OPTAGELSE: *“At holde det samme cirkus kørende år efter år selv om det bliver mere og mere risikabelt. At lægge tyve tusinde hjem i ruiner, at lægge en hel nation i gældslænker og isolere en hel stat fra den internationale scene og skabe revolutionære tilstande. Som teatermand er det noget, jeg ikke engang turde drømme om. Bankkrakkene er den mest fantastiske teaterforestilling i Island nogensinde. Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner og skabe en ny virkelighed.”*

Museklik. Der spoles tilbage.

OPTAGELSE: *“Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner og skabe en ny virkelighed.”*

Spoles tilbage.

OPTAGELSE: *“Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner –”*

Spoles.

OPTAGELSE: *“Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner og skabe en ny virkelighed.”*

ANNA lægger høretelefonerne fra sig på bordet. Der høres arbejdspladssnak. REBEKKAs stemme høres i baggrunden.

REBEKKA: *(Frisende)* Så sagde jeg til hende ... jeg sagde til hende, at jeg ville have været den hotteste fyr i det 8. århundrede. Kunne jeg rejse tilbage i tiden, ville jeg godt være født i 726. Det havde lige været en tid for en fyr som mig.

ANNA: "Rebekka?"

REBEKKA: Ja.

ANNA: Gider du ikke lige komme og hjælpe mig her?

REBEKKA: Selvfølgelig, et øjeblik.

Der høres skridt, som nærmer sig.

REBEKKA: Hvad så, har du fundet en gyser til farmand, et mareridt måske?

ANNA: Jeg er bare lidt i tvivl. Jeg sidder her med 2009. Tidligt på året.

REBEKKA: Aha.

ANNA: Det er vist et interview i et eller andet kulturprogram, "Kornet". Det er om et eller andet skuespil.

REBEKKA: Åh, den velsignede kultur, det er sgu der, balladen er størst.

ANNA: Det er vist en ældre fyr, en dramatiker, lidt løs snak, men så begynder de at tale om det økonomiske krak.

REBEKKA: Aha.

ANNA: Og han kalder det ...

REBEKKA: "Den mest fantastiske teaterforestilling i Island nogensinde."

ANNA: Nå, du kender det.

ANNA trykker på en knap, og optagelsen begynder.

OPTAGELSE: *"Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner og skabe en ny virkelighed."*

ANNA: Han lovpriser det økonomiske krak, taler om det som noget beundringsværdigt, at lægge hjem og familier i ruiner. Klassificerer vi det som en krænkende eller taktløs formulering?

REBEKKA: Du kan ikke huske det? Nå, nej, du er jo så ung. Det blev til noget af en sag i sin tid. Jeg var lige startet her. Det skulle man ikke tro, vel? Ti år siden.

ANNA: Jeg var kun seksten dengang.

BANKKRAKKENE
ER DEN MEST
FANTASTISKE

TEATER-
FORESTILLING

ISLANDS

HISTORIE.

REBEKKA:

Manden hedder Karl Steinarsson. Han var på det tidspunkt en af Islands største dramatikere. Store armbevægelser, hovskisnovski og brovtende. Han havde modtaget en eller anden udenlandsk pris, og det der stykke, som han taler om – *Vi som samfund* – skulle være det helt store trækplaster på Nationalscenen i den sæson. Men så røg der en finke af fadet under en direkte udsendelse. På det mest prekære tidspunkt. Det hele eksploderede selvfølgelig, protester og ballade, og det endte med, at stykket aldrig blev sat op. Man fandt det upassende at sætte en forestilling op på skatteydernes regning af en person, som kom med den slags udtalelser.

ANNA:

Forståeligt nok ... så jeg markerer det ...?

REBEKKA:

Ja, du markerer før og efter. Det er længe siden, den optagelse sidst blev hørt, og vi kan ikke lægge den ud på nettet uden en kommentar.

ANNA:

Så gør jeg sådan her. Lad os se. Jeg indsætter det bare her, lige før han begynder at svare på spørgsmålet.

REBEKKA:

Netop. Der, ja. Lidt før.

Klik fra en mus. Klik fra mellemrumstasten.

OPTAGELSE:

“Hvordan ser bankkrakkene ud i din optik som dramatiker?”

En suggestiv stemme siger:

“Følgende brudstykke indeholder en utilgivelig, krænkende, taktløs og indskrænket holdning og et sprogbrug, som Islands Radio beklager dybt og undskylder for.”

“At holde det samme cirkus kørende år efter år, selv om det bliver mere og mere risikabelt. At lægge tyve tusinde hjem i ruiner, at lægge en hel nation i gældslænker ...”

Klik fra en mellemrumstast.

REBEKKA:

Og så gemmer du. Perfekt. Så er den ged barberet. Og nu ringer du bare til vores kære, gamle ven og orienterer ham.

ANNA:

Jep, okay.

REBEKKA:

... men hør, jeg synes, du hænger lidt med mulen. Du har været så stille hele morgenen. Er du okay?

ANNA:

Ja, ja, alt er fint. Det er bare tanker eller, nå, ja, og så sov jeg ikke så godt i nat.

REBEKKA: Jeg har forstået, at der er kaffe og kage om lidt. Så kan du blive peppet lidt op.

ANNA: Igen? Hvad er anledningen nu?

REBEKKA: Det sædvanlige såmænd, en eller anden af de ældre journalister, der stopper efter et hav af år i jobbet og bliver informationsmedarbejder i det kommunale renovationselskab eller noget i den dur.

Pause.

Et nummer bliver tastet ind på en telefon. Den ringer.

KARL: Hallo.

ANNA: Hallo, er det Karl?

KARL: Ja, det er mig.

ANNA: Jeg hedder Anna og ringer fra Islands Radio. Forstyrrer jeg?

Man hører en hund gø.

KARL: Nej, det er helt fint.

(Til hunden) Ssh, så, Trofast. Slap af. Jeg taler i telefon. Undskyld, Anna, jeg finder lige et roligere sted. Hvad siger du?

KLASSIFICERER VI
DET SOM EN
KRÆNKENDE
ELLER TAKTLØS
FORMULERING?

ANNA: *(Læser monotont op fra et stykke papir)* Sagen er den, at Islands Radio er i færd med gøre hele sit lydarkiv tilgængeligt på internettet. Af den grund er man ved at gennemgå Islands Radios samlede materiale helt fra 1930 og frem. Det er et led i Islands Radios grundlæggende bestræbelser på at indgå i en aktiv dialog med borgerne og samtidig at bidrage til gennemsigtighed i institutionens aktiviteter. Vi har taget kontakt til dig på grund af en udtalelse, du lod falde i kulturprogrammet "Kornet", der anses for at indeholde krænkende, taktløse og indskrænkede formuleringer, og som vil blive markeret som sådan, når lydoptagelsen bliver gjort tilgængelig på internettet. Du gøres hermed bekendt med denne beslutning i henhold til paragraf 7, stykke 84 i loven om oplysningspligt, jf. paragraf 2, stykke 14. Ønsker du at gøre indsigelse, bedes du sende din kommentar til Etik- og ansvarsudvalget på indsigelse@islandsradio.is, og udvalgets afgørelse kan eventuelt appelleres til Pressenævnet.

Stilhed.

KARL: *(Til sig selv)* Det er din spøg. Har I tænkt jer at lægge det ud på nettet?

ANNA: Ja, alt fra Radioen, hele historien bliver gjort tilgængelig.

KARL: *(Med desperation i stemmen)* Hvorfor?

ANNA: ... det skal jeg ikke kunne sige.

KARL: Men hvorfor dog i alverden?

ANNA: På grund af gennemsigtighed, går jeg ud fra, som jeg ...

KARL: Hvad for en gennemsigtighed? Hvad er det, der bliver gennemsigtigt? Og hvad, hvis jeg ikke ønsker, at det ligger på nettet? Det er mine ord.

ANNA: Alle optagelser tilhører Islands Radio, desværre.

KARL: Der har ikke noget formål! ... Det interview ødelagde mit liv.

ANNA: Det gør mig ondt.

KARL: Det er ondskabsfuldt. Det er den rene og skære ondskab.

ANNA: Jeg ...

KARL smækker på.

ANNA sukker.

Pause.

REBEKKA: Kom nu, Anna, receptionen begynder.

Skridt.

NYHEDSREDAKTØR: Kære venner, kunne jeg et øjeblik få jer til at rette jeres opmærksomhed mod nyhedsredaktørens bord. Som de fleste ved, er det Fannars sidste dag, for han har besluttet sig for at sadle om og begynde

som informationsmedarbejder hos det kommunale busselskab ... Hvad siger du, Fannar? SOS ...? Ja, SOS Børnebyerne. Undskyld, vores kære Fannar skal være informationsmedarbejder hos SOS Børnebyerne. Det var jo Ingibjörg, der rykkede til busselskabet. Men jeg er rigtig tilfreds med og stolt over at få lejlighed til at takke Fannar for en fremragende indsats på vores nyhedsredaktion. Han har oplevet skiftende tider i medierne og efterlader et stort savn ...

REBEKKA:

(Hvisker) Hvad sagde jeg. En ældre fyr, som endelig kan stoppe med at lave interview på Facebook Messenger. Får nu 35.000 tusinde om måneden for et par telefonsamtaler og for at skrive en pressemeddelelse hver tredje uge. Ringede du til Karl?

ANNA:

(Stemmen ved at knække) Ja, han blev stiktosset.

REBEKKA:

Det bliver de ofte, de der kunstnere. De må sige det værste vrøvl, men man må ikke sige noget til dem.

ANNA:

(Snøfter) Ja, sikkert.

REBEKKA:

Hey, kære Anna, hvad sker der? Det er okay. En eller anden ældre mand ude i byen, som bare ...

ANNA: Nej, det er ikke det. Jeg er fløjtende ligeglad med ham.

REBEKKA: Er det noget du vil tale om?

ANNA: Nej, det er okay. Jeg så bare noget i aftes, som ...

Hendes telefon ringer. ANNA rømmer sig.

ANNA: Undskyld mig, Rebekka.

ANNA svarer telefonen.

Anna.

KARL: Det jeg var lille, besøgte jeg nogle gange min faster om sommeren på hendes gård på Østisland. I de lyse aftener havde jeg stor glæde af at gå alene ud og se på hendes heste, som gik rundt inde bag et pigtrådshegn. Det var kun et tyndt trådhegn med små pigge. Men det var nok til at have de store, stærke dyr under fuldstændig kontrol og holde dem i ave. Hele døgnet. De nærmede sig aldrig indhegningen. Senere forstod jeg, at det er præcis sådan, verdenshistorien skabes.

ANNA: Karl? Er det dig?

KARL: Jeg skylder dig en uforbeholden undskyldning for min reaktion før. Jeg var ude af balance, og det var urimeligt af mig at blive vred på dig.

ONANERER OG
HÆNGER UD
PÅ YOUTUBE.
UNDERVISER I
FOLKESKOLEN
SOM VIKAR.

ANNA: Det er i orden.

KARL: Jeg har tænkt mig komme hen på Radioen i aften. Omkring midnat. Jeg vil gerne bede dig om at være til stede og lukke mig ind, så vi lige kan tage en snak om den der optagelse. Er du med på at gøre det for mig?

ANNA: Jeg ved ikke, hvor smart det er.

SCENE 3

Uden for Radiohuset. Lyd af regnvejr. En bildør smækker. Hundegøen. Skridt.

ANNA: Er det Karl?

KARL: Jeg går ud fra, at du er Anna. Står du herude i regnen?

ANNA: Jeg vidste egentlig ikke helt, hvad jeg kunne forvente. Er det din hund på forsædet?

KARL: Det er lille Trofast. Det er nok mest fornuftigt at mødes udenfor første gang, lidt ligesom på en Tinder-date, jeg mener, hvis jeg nu lignede en, der kunne finde på at udføre et selvmordsangreb på Radiohuset, ikke? Har du tænkt dig at lukke mig ind?

ANNA: Det har jeg vel.

Skridt i regnvejr. Et beep. En skydedør går op og i. Regnvejrslyden fader ud.

ANNA: Så hvorfor er du kommet? Du ved godt, at jeg ikke kan gøre noget.

KARL: Hvorfor ventede du på mig?

ANNA: Det ved jeg heller ikke rigtig.

KARL: Kan du lide at arbejde her?

ANNA: Jeg er bare sommervikar. Lad os gå ind i lydstudiet.

De går ind i et rum, hvor lyden er meget afdæmpet.

KARL: Wow, det er det samme studie, som interviewet med mig blev optaget i.

ANNA: Og sikkert også det samme udstyr.

KARL: Jeg kan huske, at jeg sad på den anden side af bordet og havde svært ved at koncentrere mig, for jeg trængte frygteligt til kaffe. Min datter havde grædt hele natten. Jeg vågnede så sent, at der ikke var tid til at lave kaffe. Havde det som om jeg halvsov under det meste af interviewet, plaprede løs på autopilot, men så begyndte radioværten at spørge mig om det økonomiske krak. Jeg sagde bare, hvad der lige faldt mig ind.

Klik fra en mus.

ANNA: Men hvad var problemet? Hvorfor blev det til sådan en stor sag?

KARL: Markerede du det ikke som krænkende udtalelser?

ANNA: Jo, men det er bare, forstår du, fordi jeg ved, at den slags opfattes krænkende.

KARL: Men det synes du ikke selv?

ANNA: Det ved jeg ikke, synes bare det ... Vil du høre det?

KARL: Ja.

OPTAGELSE: *“Følgende brudstykke indeholder en utilgivelig, krænkende, taktløs og inddækket holdning og et sprogbrug, som Islands Radio beklager dybt og undskylder for.”*

“At holde det samme cirkus kørende år efter år, selv om det bliver mere og mere risikabelt. At lægge tyve tusinde hjem i ruiner, at lægge en hel nation i gældslenker og isolere en hel stat fra den internationale scene og skabe revolutionære tilstande. Som teatermand er det noget, jeg ikke engang turde drømme om. Bankkrakkene er den mest fantastiske teaterforestilling i Island nogensinde. Al kunst stræber efter at lægge det forgangne i ruiner og skabe en ny virkelighed.”

KARL: Og nu har I tænkt jer at lægge det på nettet med jeres lille forbehold.

ANNA: Jeg er faktisk lidt nysgerrig angående den sidste sætning.

KARL: Den her institution er blottet for enhver anstændighedsfølelse.

ANNA: Tror du på, at det er muligt at lægge det forgangne i ruiner?

KARL: Hvad har det med sagen at gøre?

_____] HAR DU
[TÆNK

DIG AT LUKKE]
MIG IND? [

ANNA: Hvordan dealede du for eksempel med hele sagen?

KARL: Dealede med? Jeg fik ikke noget arbejde efter det interview. Hutlede mig igennem som løsarbejder, og til sidst røg ægteskabet.

ANNA: Så du skriver ikke mere?

KARL: Jeg har ikke sat min ben i et teater i flere år.

ANNA: Hvad laver du så?

KARL: Onanerer og hænger ud på YouTube. Underviser i folkeskolen som vikar. Hvorfor sidder den der sætning i dig?

ANNA: Jeg kan ikke slippe af med min tidligere kæreste.

KARL: Klatrer han op på din balkon og synger en serenade?

ANNA: Nej, jeg kan ikke flygte fra ham. I går aftes så jeg et billede af ham på Instagram sammen med sin nye kæreste. Det poppede op lige for øjnene af mig, da en fælles ven postede det. De var i hans forældres sommerhus, hvor jeg selv er kommet millioner af gange.

KARL: Jamen dog, hvilket brud på menneskerettighederne. Har du kontaktet Amnesty International?

ANNA: Det skal bare ikke ske. Jeg skal ikke se det.

ISENERE
FORSTOD

JEG, AT DET
ER PRÆCIS SÅDAN,
VERDENSHISTORIEN
SKABES.

KARL: Den der mikrofon, kan du ikke lige tage at tænde den for mig.

Lyden af en lighter, der bliver tændt.

ANNA: Hvad laver du?

KARL: *Med en cigaret i mundvigen. Mumler for sig selv.*

Det hele skyldes, at vi ikke vil dø. Samme surdej det hele. Dit billede, den her optagelse.

ANNA: Du må ikke ryge herinde.

KARL: Tænd for mikrofonen. Måske kan jeg sige noget fornuftigt i den nu.

ANNA: Du bliver nok nødt til at gå.

KARL: *(Bestemt)* Tænd og sæt på optagelse. Gør, hvad jeg siger.

ANNA: Nej, det kan jeg ikke.

KARL: *(Lettere ophidset)* Så, lad mig komme til. Tryk på rec.

ANNA: Nej ...

De kæmper om mikrofonen.

KARL: *(Råber)* På rec. Nu.

Klik fra en mus.

ANNA: *(Tøvende, bange)* Værsgo. Den kører.

KARL bøjer sig frem mod mikrofonen, tager en dyb indånding og taler ind i den.

KARL: *(Rolig)* Men al sand kunst hylder mangfoldigheden og bidrager til sammenhængskraften i et dynamisk og trygt samfund.

Museklik.

ANNA: Hvad er det for noget vrøvl?

KARL: Hvad mener du?

ANNA: Du sagde, at du ville sige noget fornuftigt.

KARL: Ved du hvad, jeg tror, at den sætning er lige i øjet.

ANNA: Nej, det er noget juks. Det skal være den der med at lægge sin fortid i ruiner.

KARL: Hvorfor er den sætning så vigtig?

ANNA: Fordi minder er ækle, fortiden er ækel.

KARL: Nej, jeg tror, det er meget bedre med den nye sætning.

ANNA: Nej, langt fra, og det er faktisk ikke til diskussion. Nu skal du gå.

Stilhed.

ANNA: Jeg bliver nødt til at bede dig om at gå.

Stilhed.

KARL: Fint nok. Jeg kan alligevel heller ikke lade Trofast være alene for længe ude i bilen.

ANNA: Jeg er ked af det. Jeg skulle have sagt nej i telefonen.

KARL: Nej, nej, jeg ved såmænd ikke, hvad jeg havde regnet med. Følte bare et brændende behov for at komme.

Skridt. En dør åbnes.

KARL: Altid sjovt at komme her i Radiohuset.

Han lukker hende ude fra studiet, smækker døren og låser.

ANNA: *(Uden for den lydisolerede dør ind til studiet, ordene er dæmpede og desperate)* Hvad laver du? Luk mig ind.

Hun hamrer løs på døren.

KARL: Jeg kan ikke lære dig noget.

ANNA: *(Angstfyldt)* Jeg bliver fyret. Åbn.

KARL sætter sig i stolen ved computeren.

KARL: Sådan dealer du med minderne, Anna. Du går løs på dem.

ANNA: Gå væk fra computeren!

KARL rømmer sig.

KARL: *(For sig selv)* Sådan, ja. Flytter det herhen. Deleter det der. Cut. Okay. Save, i papirkurven med det gamle dokument og upload.

ANNA fortsætter med at slå løs på døren.

KARL: Det er fuldbragt.

KARL rejser sig og låser døren op.

ANNA: Hvad har du gjort?

KARL: Ved du, hvad der sker, når en hest hænger fast i pigtråd?

ANNA: Du er modbydelig.

KARL: Den siger sandheden. Det spiller ingen rolle, om den river øjnene ud eller ørerne af, den holder ikke op med at fnyse og fråde før den forbløder.

Døren lukkes. ANNA styrter hen til computerstolen. Slår på mellemrumstasten.

OPTAGELSE: *“At holde det samme cirkus kørende år efter år, selv om det bliver mere og mere risikabelt. At lægge tyve tusinde hjem i ruiner, at lægge*

en hel nation i gældsælker og isolere en hel stat fra den internationale scene og skabe revolutionære tilstande. Som teatermand er det noget, jeg ikke engang turde drømme om. Bankkrakkene er den mest fantastiske teaterforestilling i Islands historie. Men al sand kunst hylder mangfoldigheden og bidrager til sammenhængskraften i et dynamisk og trygt samfund.”

PIÑA
COLADA
CHRISTINA
HAGEN

Instruktør:

Niels Erling

Lyds scenograf:

Rasmus Juncker

Medvirkende:

Lene Maria Christensen
Pauline Elgård

*Indspillet live på H15 i Kødbyen i København
i december 2018.*

Karakterer:

KVINDEN ANGSTEN

Alt synges, når det er ANGSTENS replik.
Hendes linjer må gerne gøres længere,
når hun synger, tage længere tid.

ANGSTEN:

Piña. Piña Colada. Piña.
Piña Colada. Colada.
Colada. Colada colada.
Piña.

KVINDEN:

Solcreme, pas, sminke, kondomer, rynke-
creme, Canesten.

ANGSTEN:

Piña Colada. Colada
colada.

KVINDEN:

At sidde på et fly og kigge ned på fluffy
skyer, lægge koralrød neglelak i smug
under foliebakkerne og plasticbestikket og
Jägermeisterflaskerne. Rense ørerne en
gang til. Nervøs fuld af myrer indeni, nervøs
udenpå, stiv i masken, uren hud. Herligt
store pikke og klunker, neongrønne palmer
med dadler der hænger tungt, pling pling i
vinden, skyerne de hamrer bare afsted, og
en eller anden latterlig idiot står ude på en
båd og vinker til mig. Spring Breakers juhu i
fnisehumør, sølvbikinier og dunet overskæg.
Man kunne blive væk ved et skarpt klipperæv,
man kunne blive væk for helvede, med gin

og rom i blodet, og donere sine smykker til den sødeste ekskærestes børn.

ANGSTEN:

Piña. Piña colada.

KVINDEN:

Jeg er i Billund nu. Køber blanke blade i kiosken. Jeg er ligeglad med penge. Ligeglad med penge. Fuldstændig ethundredeprocent-ligegladmedpenge. Saltlakridser vejkrøds salmiakki heksehyl, Coca-Cola, syreskader på alle fucking flader, æd mig op indefra, og start med perlerækken, værsgo. Next stop lever og nyrer, lungerne sovset ind i tjære. Ingen tamponer op i fissen her, bare mørkerød flod ud i Stinna-trussen. Hej hej til Kaj fra Skjern, hej til lille småborgerlige Mette fra Århus. Hej MÆTÆÆÆÆÆ! R det daaaaj Mættæææ? Er du os' i lufthavnen Mette? Mette Pamflette, Lette Mette, Hætte Mette, Mette Gætte. Alting rimer på røvsyge dengser, der går rundt som et evigt ekko af andre, ekko af sig selv.

ANGSTEN:

Colada colada.

KVINDEN:

Jeg er på et fly nu. Fissen smuldrer hytteost på et fly, ned i tax free-kataloger og brækposer, æder sig selv med surhed og ricotta. Skylle det værste snavs af på stållokummet, slurp, siger det, slurp slurp slurp, når det

DE KENDER MIG,
SOM DEN JEG ER.
EN KLAMRIAN
UDEN INTERESSE
FOR CIVILISATION
OG LUKSUS.

æder fisseymmer og spreder den ud over Sydtyrols stratocumulus. Laktosen og svineriet udspules her med råddent vand fra stewardessetanken, nu kalder Edens Have, og et bord fuld af fade med guldure og Yves Saint Laurent-kjoler og kiwi og mango, flødeshakes med strawberry taste og nogle dødf frække lokale simpelthen, der bare vil have den gokket af NU. Ej, hvor bliver det fedt. 10 bløde gadekryds i min favn eller 48 varme hotdogs til jeg revner, jeg klæder mig ud som en helt anden i troperne. Gule plasticshorts og stråhat, en guldsko der glimter måske. Hjemme i Holstebro ser de tv og smiler i kødsovs på Instagram. Hestepiger strikker babytøj, Birthe har fundet en sjælden svamp bag en birk. Jeg vil slå mig ihjel, et damesvin spiddet af en aloe vera, fald fra bananpalme, penetreret og næsten helet igen inden for en time.

ANGSTEN:

Aloe vera kan dyrkes i Herning.

KVINDEN:

(Synge) Kan ... dyrkes i Herning?

ANGSTEN:

Kan dyrkes i Herning! I Herning. I vidunderlige

Herning med bakker og
dale. Bakker og dale. Og
heste og grise. Og køer
og hunde. Og hunde.
Og hunde.

KVINDEN:

Herning, jeg skal kraftedeme ikke til Herning.

ANGSTEN:

Udsalg i Herning.

KVINDEN:

Udsalg i Herning?

ANGSTEN:

Udsalg i Føtex i Herning.
Udsalg i Mister i Herning.
Billig bland-selv-slik i
Herning. Gode butik-
ker i Herning. Masser
af tryghed i gågad' i

Herning. Masser af tryghed i Ålborg. Masser af tryghed på Ama'r. På Ama'r. Gå i butikker på Ama'r. Nyde infrastrukturen. Nyde hospitalet. Tage en uddannelse. En gratis uddannelse. På VUC. Eller uni. Lære sig noget på uni. Få sig en titel på uni. Få en hus med gulvtæp'. En gulvtæp'. Og gulvvarm'. Og gulvtæp' og gulvvarm'.

KVINDEN:

Tryghed føles som fløde i intravenøst drop, en fed fuldkornslasagne skubbet op igennem endetarmen. Var dét noget, der kunne friste? En udslået paraply af fedt og hakket kød møflet op igennem røvhullet? Et yndigt

EN NY MAND,
ET NYT LAND,

EN NY

SPAND FULD

AF PIS OG LORT
OG YDMYGELSER.

forsideansigt badet i mandelmælk, smurt ind i fede cremer. En bleg og dellet mave under optræning på en yogamåtte, en kernesund avokadomad og en stor, ægget FIMS under en dyne. Jeg står ved et hakkende bagagebånd nu. De sorte stirrer på mig. De kender mig, som den jeg er. En klamrian uden interesse for civilisation og luksus. Stik mig et spejl for helvede, og jeg ser en tynd afrikaner med røde øjne, barndommens gade er stammen på en yuccapalme.

ANGSTEN:

Du flygter.

KVINDEN:

Flygter?

ANGSTEN:

Du flygter. Du flygter og flygter og flygter.

KVINDEN:

Er det Mette Pamflette, der taler? Er det Hætte Mette? Gætte Mette? Rend mig med dine småborgerlige analyser, Gætte Mette. Jeg sidder i en taxa nu. Vandede øjne ud af tonede ruder. Whitney Houston i Bodyguard. Frank Farmer fik diarré og glemte at give mig det satans teknikkors. Frank Farmer skulle på kursus i Vejle. Frank Farmer opdagede, at det var en ulige uge og ringede bud efter

Viola Marguerittetjørn og Storm Regnvejr von Tordenbyge. Frank Farmer havde ikke mere diamant på kistebunden efter indkøb af iPhone 9 og ½ deluxe version. Gæt engang, jeg er alene i junglen nu.

ANGSTEN:

Palmer der svajer.

Palmerne svajer, papegøjen sover på bambus.

Løverne brøler i mørket, slangerne hvisler i mørket.

Lækre mænd ryger smøger i mørket, i mørket.

Røgringe stiger i mørket.

En kvinde har klædt sig i silke, i silke. Tunge og livstrætte øjne, sorgen graveret i panden.

KVINDEN:

Jeg sidder i en hullet strandstol nu.

ANGSTEN:

Piña colada. Colada colada.

KVINDEN:

“Aruba, Jamaica, uh I wanna take ya, hva’ Frank Farmer? Hvor er du henne nu?”

ANGSTEN:

Aruba, Jamaica, uuuuh I wanna take ya, Bermuda, Bahama’, come on pretty...

KVINDEN:

HOLD NU KÆFT FOR HELVEDE. Hold nu for helvede kæft. Frank Farmer rullet ind i et tæppe, dumpet på lossepladsen, udskiftet med en sort og så en gul og en rød og Muhammed og King Jung og Akeem og Manolis og Gerhard og Joe.

ANGSTEN:

Colada colada.

KVINDEN:

Genetik i spandervis, slikket op af Airbnb-ejerens irske sætter. En ny mand, et nyt land, en ny spand fuld af pis og lort og ydmygelser. Gadagung gadagung til udsalg i

TOMHEDEN BOR
I EN STOR,
ULÆKKER KUFFERT
HOS OS BEGGE.

Herning, gadagung i nye butikker på Amager, gadagung på den sorte hest, den gule hest, på inuithest med hovne lårbasser efter slag med hvalflæsk. Champagnegallop 2018. Fat nu, at dit liv og dig der, dit liv og dit liv og dit liv ...

ANGSTEN:

Og dit liv og dit liv og dit liv og ...

KVINDEN:

... ER ET KØKKEN. Er rare flader, du aldrig trænger ind i, kan sprittes af med en klud. Dit barn er lavet af marmor. Dit ægteskab er af kobber. Pudse pudse pudse, hva'? Det kan du li'. At pudse.

ANGSTEN:

Pudse og pudse og pudse.

KVINDEN:

Du kan li' at pudse, din lort. Jamen så puds dog dit lort, din andel, puds den andel, kom så, du vil jo gerne, puds den! Puds dine caféveninder, puds dit spændende kreative job. Jeg rider vilde hingste til jeg dør, du pudser børn og rynker og Instagram til du dør, hvad fanden er forskellen? Tomheden bor i en stor, ulækker kuffert hos os begge.

VAR DÉT NOGET,
DER KUNNE FRISTE?
EN UDSLÅET
PARAPLY AF FEDT
OG HAKKET KØD
MØFLET OP
IGENNEM
RØVHULLET?

Min ligger åben midt på stuegulvet, din er dekorativ, hermetisk sammenklappet under tyngde fra keramikvaser og lækre bøger om kunst.

ANGSTEN:

Damien Hirst og
Banksy. Jeff Koons, Ai
Weiwei, Marina. Marina.
Marina-Abramovic-pigen.

KVINDEN:

Jeg sidder på en fremmed mand nu. I en jungle. I en kuffert. Du sidder lige der. På en stol og lytter. I en kuffert.

ANGSTEN:

En kuffert. En kuffert
en kuffert af tomhed. Et
flyvende tæppe af kokos.
Og mørk rom. Ananas.
Og piña colada. Colada.
Og tomhed. Og piña. Og
tomhed. Og piña colada

og tomhed. Og piña.
Colada, colada colada
colada.

Christina Hagen
Halldór Armand

